

Silpomaton- kampanjan kenttäraportti:

Kurkistus silpomisen
vastaiseen työhön

Silpomaton

YHDESSÄ JOKAISEN TYTÖN PUOLESTA.

WWW.SILPOMATON.FI

Kurkistus silpomisen vastaiseen työhön

Millaista on ruohonjuuritasolla tehtävä silpomisen vastainen työ? Ketkä sitä tekevät? Millaisia haasteita he kohtaavat? Tässä Silpomaton-raportissa kurkistetaan Solidaarisuuden kumppanijärjestöjen työntekijöiden ja vapaaehtoisten arkeen Keniassa.

Asennemuutos on hidasta työtä, jossa tieto on avainasemassa. Kenian Nyanzan läänissä työskennellään tyttöjen sukuelinten silpomisen lakkauttamiseksi nyt jo toista vuotta. Jotta tuloksia saavutetaan, tarvitaan sitoutuneita, intohimoisia työntekijöitä ja pitkäjänteisyyttä.

Solidaarisuuden vuonna 2016 käynnistynyt Silpomaton-kampanja tukee silpomisen vastaista työtä Keniassa suomalaisten Muutoksentehtävien avulla. Ensimmäisenä vuonna silpomisen vastaisiin koulutuksiin ja keskustelutilaisuuksiin osallistui 4896 ihmistä. Kaikkiaan työ vaikutti yli 33 000 ihmisen elämään.

Työtä tehdään yhteistyössä kolmen paikallisen kumppanijärjestön, Manga Heart, Tujikatze Humanitarian Program (THUMP) ja Centre for Community Mobilisation and Empowerment (CECOME), kanssa. ■

***Kuva:** Koululaisten voi olla vaikea pukea sanoiksi ajatuksiaan tai pelkojaan tyttöjen ympärileikkauksista. Osana koulutuksia oppilaita kannustetaan ilmaisemaan tunteitaan silpomisesta tanssin, laulun ja runouden kautta.*

Faktoja silpomisesta

- Mikään uskonto ei vaadi tyttöjen ympärileikkausta.
- Silpomisesta voi seurata lyhyt- ja pitkäaikaisia fyysisiä ja psyykkisiä ongelmia, kuten verenvuotoa, tulehduksia, haavaumia, kipua, stressihäiriöitä, turvottomuutta ja masennusta.
- Keniassa tyttöjen sukuelinten silpominen on laissa kielletty.
- Lomakaudet ovat tytöille riskikuukausia joutua silvottaviksi.

Tieto muuttaa maailmaa

Koulutuksissa opitaan silpomisen haitoista. Moni ei ole välttämättä aiemmin tiennyt, että arjessa esiintyvät kivut liittyvät silpomiseen.

Kumppanijärjestöt Manga Heart, CECOME ja THUMP järjestävät koulutuksia ja keskustelutilaisuuksia nais-, mies- ja nuorisoryhmille. Myös paikallisia viranomaisia, kyläpäälliköitä, terveydenhuollon ammattilaisia ja opettajia koulutetaan aiheesta ja kannustetaan puhumaan siitä avoimesti.

Lisäksi tietoa viedään koulujen kautta oppilaille, joista osa voi olla vaarassa joutua ympäri-leikattavaksi.

Koulutuksissa jaetaan tietoa silpomisen terveydellisistä ja psyykkisistä seurauksista. Kokoontumisissa muistutetaan, että silpominen on Keniassa lainvastaista. Vanhemmille annetaan keinoja tukea tyttären kasvua yhteisön arvostamaksi, siveelliseksi naiseksi ilman silpomista.

Koulutuksiin liitetään myös erilaisia aktiviteetteja ja työpajoja, joilla osallistujien ymmärrystä syvennetään.

Keskusteluryhmissä ihmiset saavat kertoa omasta suhteestaan silpomiseen ja esimerkiksi siitä, mikä on saanut heidät muuttamaan mieltänsä. Tällaiset keskustelunavaukset vaativat rohkeutta, kun valtaosa yhteisöstä pitää vielä kiinni perinteestä.

Koulutuksia vetävät kumppanijärjestöjen työntekijät ja koulutetut vapaaehtoiset. Keskusteluryhmiä ylläpitävät niin ikään vapaaehtoiset sekä järjestöjen toiminnassa mukana olevat aktiivit. Koulutuksissa käyneet opettajat yhdistävät oppimaansa tietoa opetukseensa. ■

Ennen ajateltiin, että vain leikatut tytöt ovat hyviä, mutta nyt olemme ymmärtäneet.”

Samuel Getange Ondari, lakimies, opettaja
THUMP:n miesryhmän vetäjä

Haasteiden yli

Parhaimman mahdollisen toimintatavan löytäminen ei tapahdu hetkessä.

Ensimmäisestä toimintavuodesta on opittu paljon. Kumppanijärjestöt ovat kohdanneet haasteita, joiden ylittämiseen he osaavat nyt varautua paremmin.

Haasteet ovat moninaisia:

- Koulutuksiin osallistujat eivät välttämättä osaa lukea tai heidän koulutustasonsa on alhainen, jolloin uuden tiedon vastaanottaminen voi olla vaikeaa.
- Ihmisten päätökset olla silpomatta tyttärensä eivät aina pidä.
- Miesten innostaminen mukaan toimintaan on välillä hankalaa.
- Kisii-kulttuuri on konservatiivinen ja tukee vanhempia pitämään kiinni silpomisperinteestä.
- Silpomisperinne piiloutuu viranomaisilta ja kumppanijärjestöjen työntekijöiltä esimerkiksi klinikoille.
- Sadekausi tuo haasteita. Liikkuminen paikasta toiseen voi olla pahimmillaan mahdotonta. Peltikattoisissa luokkahuoneissa ei kuule puhetta rankkasateen rummuttaessa kattoa.

Haasteita on, mutta niin myös vahvuuksia. Sitoutuneet työntekijät tuntevat kisii-kulttuurin ja tietävät kuinka toimia siinä. Laki tukee heidän viestiään. Yhteisön mielipidevaikuttajista kasvava määrä on sitoutunut silpomisen vastaiseen työhön. Yhteisön jäsenet suhtautuvat hankkeeseen positiivisesti. Ennen kaikkea työntekijät ja vapaaehtoiset uskovat asiaansa ja muutoksen mahdollisuuteen. ■

A photograph of two young boys in school uniforms. The boy on the left is looking towards the camera with a slight smile, while the boy on the right is looking to the side with a more pronounced smile. They are wearing blue and white checkered shirts. The background is a solid blue color.

Dokumentaristi, valokuvaaja **Meeri Koutaniemi** matkusti Keniaan ja Somalimaahan kuvaamaan paikallisia Muutoksentehtäjiä. Valokuvista koostettava näyttely järjestetään maaliskuussa 2018.

” Somalimaassa ja Keniassa pääsin todistamaan, kuinka Solidaarisuuden aktiivinen työ pelastaa tulevia sukupolvia silpomiselta. Paikalliset vapaaehtoiset tekevät työtään suurella intohimolla ja omistautumisella. Keniassa oli ilo nähdä, kuinka lapset ja nuoret käyttävät luovia tapoja vastustaa silpomista ja levittää tietoa sen vaarallisuudesta. He keksivät runoja, lauluja, teatteria ja väittelyitä rikkoakseen hiljaisuuden.”

Muutoksenteekijät paikan päällä

Silpomisen vastainen työ on jokaisen asia. Kenian kisii-yhteisöstä on noussut rohkeita edelläkävijöitä, joista koostuva ammattilaisten ja vapaaehtoisten verkosto haluaa lopettaa turhan ja väkivaltaisen perinteen.

”Olen täysin varma, että lopulta saamme silpomisen loppumaan. Sitä varten meidän täytyy yhdistää voimamme, sillä yksi ihminen ei voi päihittää tätä perinnettä. Silpominen on tyttöjemme pahoinpitelemistä, se on väkivaltaa naisia kohtaan. Toisiamme tukemalla me voimme kukistaa tämän vahingollisen perinteen.”

Bernhard Oseko

Toiminnanjohtaja | Manga Heart

”Kuvittele kuusivuotias tyttö, joka sanoo, että hänen äitinsä aikoo silpoa hänet. Kuinka hän voi ilmiantaa tällaisen asian? Mihin hän menisi? Tytöt pysyvät vai, koska heitä pelottaa. On suuri haaste saada lapset avautumaan. Ympäröivä todellisuus on harvoin sitä, mitä lapset kaipaavat. Työssäni olen saanut kuulla mitä he ajattelevat ja toivovat. He eivät halua jatkaa silpomisperinnettä.”

Azenath Okemwa

Työntekijä | CECOME

”Anoppini painosti minut silpomaan esikoiseni. Seuraavan tyttäreni kohdalla kielsin silpomisen. Anoppini vei tytön salaa toiseen kaupunkiin ja silpoi hänet kertomatta minulle. Mieheni oli mukana juonessa. Koulutuksissa olen saanut tietoa eri haitoista ja kertonut niistä miehelleni. Nyt hän on sitä mieltä, ettei nuorinta tytärtämme silvota. Anoppikaan ei tahtonut pahaa. Hän halusi suojella tyttöjä kurjalta kohtalolta, kuten karkotukselta tai avioliitolta huonon miehen kanssa. Aion kuitenkin suojella nuorinta tytärtäni niin pitkään, kunnes hän pystyy suojelemaan itse itseään. Kaiken tapahtuneen jälkeen tulin tekemään vapaaehtoistyötä. Haluan tehdä työtä meidän kaikkien hyväksi niin perheessäni kuin yhteisössäkkin.”

Rachel Utuira

Terveydenhoitaja, vapaaehtoinen | THUMP

Solidaarisuus rakentaa maailmaa, jossa yksikään nainen ei kärsi väkivallasta eikä kukaan elä köyhyydessä. Toimimme Somalimaassa, Keniassa ja Nicaraguassa. Olemme mukana yli 105 yhteisössä ja parannamme 85 000 ihmisen elämää. Suomalaista kehitysyhteistyötä 47 vuoden kokemuksella.